

ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMIDA RAQAMLI TA’LIM MUHITINI YARATISH VA UNING TA’LIM SIFATI SAMARADORLIGIGA TA’SIRI

Andijon davlat pedagogika instituti
Pedagogika va psixologiya kafedrası o’qıtuvchisi
Yoqubaliyeva Dilafuz Payziddin qizi
Kimyo yo’nalishi 202-guruh talabalari
Oripova Zeboxon Abrorbek qizi
Mamajonova Arofatxon Xursanali qizi
Maksimova Gulsevar Kamoldin qizi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19451117>

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta’lim tizimida raqamli ta’lim muhitini yaratish masalalari hamda uning ta’lim sifati va samaradorligiga ta’siri tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya vositalari va onlayn platformalardan foydalanish orqali ta’lim jarayonini takomillashtirish imkoniyatlari yoritib beriladi. Shuningdek, raqamli ta’lim muhitining o’quvchilarning bilim olish jarayoniga, mustaqil fikrlashiga va ijodiy faoliyatiga ko’rsatadigan ijobiy ta’siri ko’rib chiqiladi. Maqolada ta’lim jarayonida raqamli vositalardan samarali foydalanish orqali o’qitish sifatini oshirish, ta’lim jarayonini interaktiv va qulay tashkil etish masalalari muhokama qilinadi. Tadqiqot natijalari raqamli ta’lim muhitini rivojlantirish ta’lim tizimi samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligini ko’rsatadi.

Kalit so’zlar: raqamli ta’lim muhiti, zamonaviy ta’lim tizimi, ta’lim sifati, ta’lim samaradorligi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, onlayn ta’lim, innovatsion pedagogik texnologiyalar, elektron ta’lim resurslari, masofaviy ta’lim, interaktiv o’qitish usullari.

Аннотация: В данной статье анализируются вопросы создания цифровой образовательной среды в современной системе образования и ее влияние на качество и эффективность обучения. Подчеркиваются возможности улучшения образовательного процесса за счет использования цифровых технологий, информационно-коммуникационных средств и онлайн- платформ. Также рассматривается положительное влияние цифровой образовательной среды на учебный процесс, самостоятельное мышление и творческую активность студентов. В статье обсуждаются вопросы повышения качества преподавания за счет эффективного использования цифровых инструментов в образовательном процессе, а также повышения интерактивности и удобства образовательного процесса. Результаты исследования показывают, что развитие цифровой образовательной среды является важным фактором повышения эффективности системы образования.

Ключевые слова: цифровая образовательная среда, современная система образования, качество образования, эффективность образования, информационно-коммуникационные технологии, онлайн-образование, инновационные педагогические технологии, электронные учебные ресурсы, дистанционное обучение, интерактивные методы обучения.

Abstract: This article analyzes the issues of creating a digital learning environment in the modern education system and its impact on the quality and efficiency of education. The possibilities of improving the educational process through the use of digital technologies, information and communication tools and online platforms are highlighted. The positive impact of the digital learning environment on the learning process, independent thinking and creative

activity of students is also considered. The article discusses the issues of improving the quality of teaching through the effective use of digital tools in the educational process, and making the educational process interactive and convenient. The results of the study show that the development of a digital learning environment is an important factor in increasing the efficiency of the education system

Keywords: Digital learning environment, modern education system, quality of education, educational efficiency, information and communication technologies, online education, innovative pedagogical technologies, electronic learning resources, distance learning, interactive teaching methods.

Kirish: Hozirgi globallashuv va axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi sharoitida ta’lim tizimi ham tub o’zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalar barcha sohalarga kirib kelgani kabi ta’lim jarayoniga ham keng joriy etilmoqda. Shu sababli ta’lim tizimida raqamli ta’lim muhitini yaratish va undan samarali foydalanish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Raqamli ta’lim muhiti o’quv jarayonini zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tashkil etishga, ta’lim jarayonining ochiqqligi, qulayligi va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Raqamli ta’lim muhitida onlayn platformalar, multimedia resurslar, interaktiv dasturlar va masofaviy ta’lim texnologiyalaridan foydalanish orqali o’quv materiallarini turli shakllarda taqdim etish imkoniyati yaratiladi. Bu esa o’quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli, interaktiv va samarali tashkil etishga yordam beradi hamda turli o’rganish uslublariga ega bo’lgan o’quvchilarning ehtiyojlarini qondiradi. Bugungi kunda ta’limni raqamlashtirish jarayoni o’quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ularning ta’lim jarayonidagi faolligini oshirish va bilimlarni samarali o’zlashtirishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini individuallashtirish, tezkor baholash va doimiy tahlil qilish imkonini yaratadi. Natijada ta’lim sifati va samaradorligini oshirish uchun yangi pedagogik imkoniyatlar vujudga keladi. Shu jihatdan, zamonaviy ta’lim tizimida raqamli ta’lim muhitini yaratish, uning imkoniyatlarini o’rganish hamda ta’lim sifati va samaradorligiga ta’sirini tahlil qilish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi. Mazkur maqolada raqamli ta’lim muhitining mohiyati, uning asosiy tarkibiy qismlari hamda ta’lim jarayonidagi samaradorligi yoritib beriladi.

Asosiy qism: Zamonaviy ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish ta’lim jarayonini yanada samarali tashkil etish imkonini bermoqda. Raqamli

ta’lim muhiti – bu o’quv jarayonini tashkil etishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, elektron resurslar, onlayn platformalar va interaktiv vositalardan foydalanishga asoslangan ta’lim muhitidir. Bunday muhit o’qituvchi va o’quvchi o’rtasidagi axborot almashinuvini tezlashtiradi, bilimlarni turli shakllarda yetkazish imkonini yaratadi hamda ta’lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Raqamli ta’lim muhitini yaratishda bir qator muhim omillar mavjud. Avvalo, ta’lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar – kompyuterlar, planshetlar, interaktiv doskalar va internet tarmog’i bilan ta’minlash zarur. Shuningdek, o’qituvchilarning axborot texnologiyalaridan foydalanish bo’yicha malakasini oshirish ham muhim ahamiyatga ega. Chunki raqamli vositalardan samarali foydalanish o’qituvchining pedagogik mahorati va texnologik bilimiga bog’liqdir. Raqamli ta’lim muhiti ta’lim jarayonini individuallashtirish imkonini ham beradi. Har bir o’quvchi o’z bilim darajasi, qiziqishi va o’rganish tezligiga qarab bilim olishi mumkin. Masalan, elektron darsliklar, videodarslar, virtual laboratoriyalar va onlayn test tizimlari orqali o’quvchilar mustaqil ravishda bilimlarini mustahkamlashlari mumkin. Bu esa ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi hamda ta’limga bo’lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonida nazorat va baholash tizimini ham takomillashtiradi. Onlayn testlar, elektron kundaliklar va ta’lim platformalari orqali

o‘quvchilarning bilim darajasini tezkor baholash va natijalarni tahlil qilish mumkin. Bu o‘qituvchiga o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasini aniqlash va kerakli pedagogik choralarni ko‘rish imkonini beradi. Bundan tashqari, raqamli ta’lim muhiti masofaviy ta’limni rivojlantirishda ham muhim rol o‘ynaydi. Internet orqali tashkil etiladigan onlayn darslar o‘quvchilarga istalgan joydan turib bilim olish imkoniyatini yaratadi. Bu ayniqsa, zamonaviy jamiyatda ta’limning uzluksizligini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, zamonaviy ta’lim tizimida raqamli ta’lim muhitini yaratish ta’lim jarayonini takomillashtirish, o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish hamda ta’lim sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish bugungi kunning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta’lim tizimida raqamli ta’lim muhitini yaratish ta’lim jarayonini yanada samarali, qulay va interaktiv tashkil etishga xizmat qiladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi, ularning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi hamda ta’lim jarayoniga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Raqamli ta’lim muhiti yordamida o‘quv materiallarini turli shakllarda taqdim etish, masofaviy ta’limni tashkil etish, bilimlarni tezkor baholash va tahlil qilish imkoniyati yaratiladi. Bu esa ta’lim sifatini oshirish va o‘quv jarayonining samaradorligini ta’minlashda muhim omil hisoblanadi. Shu bilan birga, raqamli ta’lim muhitini samarali tashkil etish uchun ta’lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar bilan ta’minlash, elektron ta’lim resurslarini ko‘paytirish hamda o‘qituvchilarning raqamli texnologiyalar bo‘yicha malakasini oshirish muhim ahamiyatga ega. Natijada ta’lim jarayoni yanada takomillashib, raqobatbardosh va bilimli yosh avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bates, A. W. (2015). *Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning*. Vancouver: BCcampus.
2. Anderson, T., & Dron, J. (2011). *Three Generations of Distance Education Pedagogy*. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*. To‘xtaxo‘jayeva S. (2010). *Pedagogika*. Toshkent: O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti.
3. Akbarov O. (2023). *Pedagogika nazariyasi va tarixi*. Namangan: Namangan davlat universiteti nashriyoti.
4. Asqarova O. (2022). *Pedagogika nazariyasi va tarixi*. Toshkent: Usmon Nosir media nashriyoti.
5. Achilov O‘. I. (2025). *Ta’lim jarayonida pedagogik resurslar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish*. Internet manba: <https://journals.samdpi.uz>